

Και ξαφνικά ...ΜεΡΑ 25!

Στο πλαίσιο μιας επίκαιρης ερώτησης στη Βουλή, ο βουλευτής Αθηνών του ΜεΡΑ 25 κ. Κρίτων Αρσένης, έκανε μια τοποθέτηση σε υψηλούς τόνους σχετικά με την «εκτροπή Αχεϊλώς», όπως πληροφορηθήκαμε από σχετικό δημοσίευμα (Ελευθερία, 27/1/2021). Ο κ. Αρσένης χαρακτήρισε «συγκλονιστική» (!) τη δήλωση του Πρωθυπουργού ότι «θα προχωρήσει στην εκτροπή Αχεϊλώς». Στο ίδιο πομπώδες ύφος παρομοιάζει το «αρδευτικό σύστημα της Θεσσαλίας (σαν έναν) κουβά γεμάτο τρύπες», θεωρεί «αδιανόητο» να δαπανηθούν άλλα χρήματα για την ολοκλήρωση των έργων Αχεϊλώς, κατηγορώντας μάλιστα την Κυβέρνηση ότι προκαλεί το «δημόσιο αίσθημα».

Η πρώτη μας παρατήρηση είναι ότι αυτό το κόμμα έως σήμερα δεν έχει παρουσιάσει στον θεσσαλικό λαό (όσο τουλάχιστον γνωρίζουμε) μια επεξεργασμένη πρόταση ή ένα πρόγραμμα για τη γεωργία, για το υδατικό μας ζήτημα, για το οικολογικό πρόβλημα της υπερεκμετάλλευσης των υπόγειων υδροφορέων, για την κα-

να προχωρήσουν σε αρδευόμενες καλλιέργειες, προσφέροντας κάθε είδους κίνητρα (δάνεια, ευρωπαϊκές επιδοτήσεις κ.α.), χωρίς όμως να θέσουν ουσιαστικά όρια στη χρήση νερού. Ειδικά στις δεκαετίες 1980 και 1990, λόγω περιορισμένης διαθεσιμότητας επιφανειακών νερών, παρατηρήθηκε σημαντική στροφή στη χρήση - εκμετάλλευση υπόγειων νερών μέσω ανόρυξης γεωτρήσεων (ακόμη και παράνομων). Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ τη δεκαετία 1970 ο αριθμός των αρδευτικών γεωτρήσεων ήταν περίπου 7.000, σε 20-25 χρόνια αυτές ξεπέρασαν τις 33.000 (!). Και όλα αυτά χωρίς να έχει προβλεφθεί η ενίσχυση της «προσφοράς» του νερού με κατασκευή νέων αξιόλογων έργων (ταμιευτήρες, φράγματα), ούτε στη λεκάνη Πηνειού (πλην του Σμοκόβου), ούτε σε εκείνη του Αχεϊλώς (πλην Ν. Πηλαστήρας - Ταυρωπού).

Παράλληλα όλεις οι κυβερνήσεις υποτίμησαν ή αγνόησαν τους κανόνες της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, την αυστηρή τήρηση ενός ισοσκελισμένου υδατικού ισοζυγίου (μεταξύ προ-

υπερτονίζει ο κ. Αρσένης, κυρίως για δημιουργία εντυπώσεων, θα υπενθυμίσουμε ότι οι Υπουργικές Αποφάσεις/Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων (ΣΔΥ) που «δεν εφαρμόζονται» (όπως ορθώς επισημαίνει), περιέχουν μεγάλο αριθμό μέτρων και δράσεων για τον «περιορισμό» της ζήτησης, κάτι με το οποίο συμφωνούμε απόλυτα και απαιτούμε επίμονα από τα όργανα της Πολιτείας εδώ και πολλά χρόνια. Όμως τα ΣΔΥ δεν περιορίζονται μόνο στο σκέλος μείωσης της «ζήτησης» νερού, αλλά προβλέπουν και πολλά έργα ταμίευσης που θα ενισχύσουν την «προσφορά» νερού, θα καλύπτουν τις ετήσιες ανάγκες άρδευσης και θα εξασφαλίζουν ένα πρόσθετο απόθεμα υδάτων για επαναφόρτιση των υπόγειων υδροφορέων, με στόχο τη σταδιακή αποκατάσταση της οικολογικής ισορροπίας σε αυτά τα καταπονημένα οικοσυστήματα.

Αυτό αποτελεί και το μείζον οικολογικό πρόβλημα της περιοχής μας και η μόνη ορατή και ρεαλιστική λύση είναι, για μια σειρά ετών, να χρησιμοποιήσουμε χειμερινά νερά του Άνω

*Από τον Κώστα Γκούμα

Αντίθετα η «ζήτηση» για αρδευτικούς σκοπούς είναι ένα μέγεθος διαχειρίσιμο. Εμείς θεωρούμε ότι η ενίσχυση του υδατικού δυναμικού της λεκάνης Πηνειού είναι μονόδρομος, εάν όμως κάποιοι κρίνουν ότι δεν πρέπει (;) να χρησιμοποιούνται νερά του Αχεϊλώς στον θεσσαλικό κάμπο, δεν έχουν παρά να ενστερνιστούν ένα από τα εναλλακτικά «συντηρητικά» σενάρια που περιγράφονται στα ΣΔΥ, στα οποία προβλέπεται δραστική μείωση των αρδευόμενων εκτάσεων (έως και ένα εκατομμύριο στρέμματα) στην Ανατολική Θεσσαλία, έτσι ώστε να εξισορροπηθεί το υδατικό ισοζύγιο. Ας προτείνουν λοιπόν στους αγρότες αυτούς αλλά και στην κυβέρνηση τη μετατροπή των καλλιεργειών τους σε ξηρικές και την εγκατάληψη των αντίστοιχων γεωτρήσεων. Περιμένουμε.

Και με την ευκαιρία τι εννοεί ο κ. Αρσένης όταν εγκαλεί την Κυβέρνηση επειδή «θέλει να ολοκληρώσει» το

θημερινή αγωνία των αγρότων να εξασφαλίσουν νερό στις καλλιέργειές τους και παράλληλα να μειώσουν το κόστος παραγωγής, ώστε να είναι ανταγωνιστικά τα προϊόντα τους.

Παρόλα αυτά το ΜεΡΑ25, μέσω του κ. Αρσένη, επέλεξε, αποσπασματικά και «ξεκάρφωτα» (ας μας επιτραπεί η έκφραση), να κάνει γνωστή στον Θεσσαλικό λαό μία και μόνο θέση του: «Όχι στην εκτροπή Αχελώου» (!).

Επειδή πιθανότατα δεν γνωρίζουν πολλή για την πραγματική κατάσταση που βιώνουμε στην περιοχή μας, ας μας επιτρέψουν μια συνοπτική ενημέρωση και, εάν επιθυμούν, ας τα λάβουν υπόψη ώστε να διαμορφώσουν μια ρεαλιστική και εφαρμόσιμη πολιτική πρόταση για τη Θεσσαλία, την οποία ευχαρίστως θα συζητούσαμε μαζί τους.

Τα μεγάλα υδατικά ελλείμματα στη Θεσσαλία δημιουργούνται, σχεδόν αποκλειστικά, από την υψηλή «ζήτηση» νερού για τη γεωργία. Μετά το 1980 (είσοδος στην ΕΟΚ) όλες οι κυβερνήσεις ενθάρρυναν τους αγρότες

σφοδρά και (καίριας, την έκκαιρη εφαρμογή των σχετικών Οδηγιών της ΕΕ, τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου, την ενίσχυση (σε προσωπικό και εξοπλισμό) των αρμόδιων υπηρεσιών, και τη δημιουργία ενός φορέα διαχείρισης υδάτων με συμμετοχή των χρηστών.

Σημειωτέον, αυτή η υστέρηση οφείλεται σε όλες τις κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες συμμετείχαν ως υπουργοί ή στήριζαν ως Ευρωβουλευτές και ως Βουλευτές τα στελέχη της ηγεσίας του ΜεΡΑ 25 και ο κ. Αρσένης προσωπικά.

Αυτά λοιπόν είναι τα ελλείμματα πολιτικής που θα έπρεπε να έχουν «συγκλονίσει» τον κ. Αρσένη και όχι φυσικά οι αόριστε αναφορές και οι «χαλαρές» υποσχέσεις του κ. Κυρ. Μητσοτάκη για την «εκτροπή Αχελώου». Με όσα προαναφέραμε έχει γίνει πλέον σαφές πως οδηγηθήκαμε στα τεράστια ελλείμματα και μάλιστα εξαντλώντας μέρος των μόνιμων υπόγειων αποθεμάτων νερού.

Σε ό,τι αφορά τη «σπατάλη» που

Αχελώου (ταμιευτήρας Συκιάς), τα οποία μέσω της πλήρως διανοιγμένης σήραγγας Μουζακίου, θα χρησιμοποιηθούν για τον τεχνητό εμπλουτισμό των προβληματικών υπόγειων υδροφορέων στον κάμπο.

Εκτός όμως αυτού, η συγκέντρωση σημαντικού όγκου νερού στον ταμιευτήρα Συκιάς, θα αποτελεί ένα «απόθεμα ασφαλείας» για περιόδους παρατεταμένης ξηρασίας στη Θεσσαλία, κάτι που άλλωστε αναμένεται να εμφανίζεται όλο και συχνότερα (κλιματική αλλαγή).

Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την παραγωγή «πράσινης» υδροηλεκτρικής ενέργειας, καθιστούν το έργο Συκιάς απολύτως βιώσιμο και γι' αυτό επιμένουμε στην ολοκλήρωσή του, όπως και στη σήραγγα μεταφοράς επί του Άνω Αχελώου.

Η αντιμετώπιση των δύο παραπάνω προβλημάτων (οικολογικό, ασφάλεια) είναι εκ των ουκ άνευ και δυστυχώς δεν προσφέρονται για αυτά άλλες αξιόπιστες ρεαλιστικές εναλλακτικές λύσεις.

ημιτελή έργα Αχελώου; Μήπως ζητά από αυτήν να τα κατεδαφίσει ή μήπως να τα χρησιμοποιήσει για άλλους σκοπούς (π.χ. ενέργεια);

Θα ήταν ιδιαίτερα διαφωτιστικό να απαντήσει ο κ. Αρσένης στο ερώτημα αυτό ή, ακόμη καλύτερα, να φέρει το ζήτημα για συζήτηση στη Βουλή.

Το υδατικό πρόβλημα της Θεσσαλίας είναι βαθιά πολιτικό, επηρεάζει αποφασιστικά τη ζωή χιλιάδων εργαζόμενων αγρότων και η αντιμετώπισή του δεν μπορεί να γίνεται με «δόγματα» (υπέρ ή κατά εκτροπής Αχελώου), με στυγνές τεχνοκρατικές προσεγγίσεις και ευφυολογήματα, αλλά απαιτεί σχέδιο, ευαισθησία και, πάνω από όλα, ειλικρίνεια και καθαρές προτάσεις από τους πολιτικούς, κάτι που, δυστυχώς, όλο και λιγότερο συναντάμε στις μέρες μας.

***Ο Γκούμας Κώστας,
είναι γεωπόνος,
πρώην δ/ντής Εγγείων
Βελτιώσεων Λάρισας,
πρώην πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ**